

Edinost

Glasiło političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša

za vse leto 24 K., pol leta 12 K., 3 mesece 6 K. — Na naročbe brez dopolne naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo. Naročnino, oglašne in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Tiskarna tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

Poštno-hranilnični račun št. 841.652. TELEFON štov. 1157.

Mesečna priloga: „SLOVENSKI TEHNIK“.

Z manifestacijskega shoda

polit. društva „Edinost“ za koroške Slovence.

IV.

Govor Josipa Mandiča.

Ali moremo to reči o volilnem načrtu, ne da bi se ljuto zagrešili proti temu, kar nam je najmileje — na ohranitev naše narodne svetinje?! (Vskliki: Ne! Ne!) Ne, in stokrat ne! Mi ne bi mogli dovoliti v to, pa naj se dogodi, kar hoče. Le preko naših teles naj se trže od našega dragocenega mesa: izročiti pa se na milost in nemilost našim najljutnejšim sovražnikom, se pa nočemo (Burno pritrdjevanje), dokler so nam glave žive. Ker mi ne smemo pozabljati na eno. Rekli smo, da sta volilna reforma in razdelitev okrajev, kakor nam jo je vlada ponudila, nepravilni in prirejeni na veliko škodo Slovanov. Ob sestavljanju tega načrta se je vlada dajala voditi le od ene misli: *kako naj se ubranijo Nemci pred veliko premočjo Slovanstva*, ki je dosedaj po krivici trpelo pod zistemom v službi nemškega nacionizma?! Kako naj se ustvari načrt na podlagi splošne in enake volilne pravice, ne da bi se dotaknili krivične nemške posesti?! (Klici: To ni možno!) Kako naj se ne tangira v hegemonijo nemške manjšine?! Mi ne smemo namreč pozabiti, da je vodilna misel vlade, kako naj se Slované tlačijo in usuznjuje, ne da bi se s tem splošna in enaka volilna pravica onemogočila in ne da bi si vlada navalila na se odium in palice socijalne demokracije in vseh naprednih elementov! Kako naj se dovede v harmonijo: princip zapostavljanja Slovanov in kričočega favoriziranja Neslovanov z ene strani — s principom politike svobode, napredka in enakosti od druge strani?! In vstvarila se je taka **navidezna** harmonija, Ustavili so splošno in enako volilno pravico na papirju (Vsestransko pritrdjevanje) in odvzeli so „splošnosti“ in „enakosti“ toliko, da sta ostali splošnost in — nejednakost (Ponovno pritrdjevanje) na trajno korist Nemstva, a na škodo Slovanstva. Ven z resnico! (Frenetičen aplavz). S tako volilno reformo ne moremo biti zadovoljni. Mi hočemo zares pravičen volilen red! (Tako je!) Kar zahtevamo, je lealno in lojalno. Mi zahtevamo to, kar nam gre, ne več, ali tudi manje ne. Če smo pa mi vendar za ta načrt, se to godi le iz razumnosti in vsled pametne politike, ker sodimo, da je vsaki napredek — pa bil tudi najmanjši — boljši, nego nenapredek. Mi smo za ta načrt, ker smo pionirji socijalne svobode, demokracije in vsem, pa tudi v tem. Nikdar in nikdar pa nočemo, da bi se Nemcem in privilegiranim slojem na ljubo odrekli svojemu naravnemu razvoju in moči, ki nam jo ta razvoj mora

po pravici neizogibno donesti. (Viharen aplavz). To je naša vera naše stališče v tej stvari. Zahtevati od nas, naj zapustimo to vero, pomenjalo bi ne poznati nas: ne poznavati Slovanov v boju za svoj rod, za svoj dom! (Vsklikanje in ploskanje).

S tem bi bil prav za prav gotov. Toda na srcu mi je še marsikaj. Pod kakimi avspicijami se je imela uvesti volilna reforma? Dejstvo je, da niti tretjina prebivalstva, ki jo tvorijo Nemci, ima na mesto 172 od 516 poslancev — polovico, to je: 257!! Opozorim naj vas na sramoto, da na Češkem spada en nemški poslanec na 42 tisoč prebivalcev, en češki pa še le na 52 tisoč! Na Štajarskem volijo Nemci enega poslanca na 39.000 prebivalcev, Slovinci pa še le na 58.000. Na Koroškem pa dobijo Nemci po enega poslanca že na 29.000 prebivalcev, Slovinci pa enega problematičnega na 120.000 prebivalcev.

Ali smo mi res izgubili vso orijentacijo, a naši sovražniki vsaki čut srama — da ne govorim o etičnem čutu, kar bi bilo preveč zahtevati od njih. Ali more biti tu še govora o kakih obzirih?! (Raznovrstno vsklikanje). Ali naj se mi udajamo prvemu teroristu, ki bi znal pod nerazumljivo devizo kakega (a ne resničnega) socijalnega demokratizma nastopati proti nam, ko gre za **naše** pravice, za naš napredek, in ko se moramo boriti z vsemi možnimi sredstvi in naj bi bilo tudi z obstrukcijo?! Z obstrukcijo — pravim! (Burno pritrdjevanje). Žalostno, ali resnično. Kar se je zakrivilo, naj se popravi! Ne varajmo se! Naš položaj je prekeren. Ne verujmo izvestnemu slovenskemu časopisju, ki bi hotelo vzbujati o sebi mnenje, da je navdahneno od Boga in od sv. cerkve in ki nas hoče uveriti, da bo volilna reforma, kakor je, v trajno korist Slovanstvu — da se je storilo vse, kar se je moglo! (Po teh besedah je silno zabučalo po vsej dvorani: bilo je vsklikanje in krika). Ali ni bilo tu na mestu, da bi se bilo porabilo najskejnejše orožje! (Ponoven vihar). Ali naj vam naštejemo celokupne rezultate volilne reforme? Ali naj vam povem, da Nemci dobivajo enega poslanca na 39.000 prebivalcev, med tem ko se Slovincem in Hrvatom daja po enega še le na 51.000 prebivalcev, a našim bratom *Malorusom* še le na 100.000 prebivalcev?! (Pojavi ogorčenja). Nu, to vam je že znano, in izrekli ste že svojo obsodbo: volilni načrt, kakor je sedaj, je največja monstruoziteta, prava mistifikacija pravičnosti na trajno korist Nemcev! (Dolgotrajajoče pritrdjevanje). (Zvršetak pride.)

Za naše ujedinjenje.

„Südbösterreichische Stimmen“ so prinesle še drug članek o resoluciji, ki jo je sklenil

odsek parlamenta za razširjenje deželne avtonomije v smislu predloga posl. Sarzynskega.

Mariborški list ne pripisuje sicer tej resoluciji velike važnosti, kajti naše vlade se navadno niti ne menijo za take resolucije. Ves vsepah odseka je ničeven, ali ta akcija ima vendar tudi svojo dobro stran. Izvolitev tega odseka je — tako nadaljuje mariborški list — naravnost zgodovinskega pomena. Kakor sploh slični dogodki v političnem življenju Avstrije, ako so bili izzvani od strani Slovanov, je tudi ta odsek nastal ob glasnih protestih nemških strank.

Potem nadaljuje, da je natančno predčrtana pot za samostojni razvoj posamičnih narodov Avstrije. Dokler v Avstriji nočejo umeti te politike, bodo Avstrijo le umetno držali skupaj. Ali tako umetno vladanje ne more več dolgo trajati, marveč se mora kmalu zrušiti.

Patrijotična dolžnost slovanskim poslancom je, da ob vsaki priliki pritiskajo na izpolnjevanje tega programa. V najširši okvir naših političnih vprašanj spada narodna avtonomija. To točko naj bi naši politiki stavili vedno na prvo mesto, kajti z dosego tega cilja odpadajo vse druge kalamitete in rekrimacije, bodi ob gospodarskih, bodi ob jezikovnih, šolskih, sodnih vprašanjih itd. To najvažnejšo točko naše v bodočnosti ležeče politike bi morali naši poslanci propovedovati na vsakem shodu kakor pravi evangelij, tako, da ta zahteva preide v kri vsega naroda.

Inta točka našega programa ni nič novega, stara je že pol stoletja, ko je imel naš narod več smisla za taka kardinalna vprašanja.

Mi Slovinci moramo priznati, da se ne moremo sklicevati na zgodovinska prava kakor se morejo Hrvati, Čehi in Poljaki, ker se kakor narod nismo mogli nikoli samostojno razvijati. S tem večjo pravico pa se moremo kakor mal narod sklicevati na eno najvažnejših misij, ki smo jo vršili skozi stoletja tu na jugu domovini na korist: sklicevati se moremo torej na etično pravico. Izlasti od leta 1848. morejo Slovinci z vso pravico zahtevati svojo narodno samostojnost. Zgodovinsko dejstvo je, da so ravno v dobi vzbujanja narodov slovenski patrijotje delovali na to, da bi klic Zjedinjena Slovenija spremenili v dejanje.

Potem pripoveduje mariborški list, da je bilo že tedaj v našem taboru čudakov, ki so take misli označali kakor sanjarije, utopije. Med Slovinci je vsikdar celo zelo vplivnih mož, ki se nikdar ne menijo za cilj, ki je še bolj v daljavi, po katerem treba še le stremeti, ker nočejo gledati iz vsakdanjosti v bodočnost. Vse drugače postopajo Nemci. Ta

kov pogled v politiko bodočnosti je bil program „Zjedinjene Slovenije“, ki ravno odgovarja zahtevam narodne avtonomije. A da ta program ni nikaka utopija, za to govori dejstvo, da je že nadvojvoda Ivan najtopleje priporočal slovenske delegate ob tem vprašanju.

Tudi na nekdanjih taborih so Slovinci vsikdar razpravljali o tem predmetu. Od leta 1870. dalje je politična konstelacija v toliki meri absorbirala moči slovenskih politikov, ali bolje rečeno, je tako razcepila njih moči, da se je rečeni program izgubil v ozadju. Ali o tem ne sme biti govora, da bi se mi Slovinci odrekli tej zahtevi. Marveč bomo morali odslej odločneje povdarjati jo in mirno lahko zapišemo, da mora priti do tega, da bo ob novih volitvah vsaki kandidat moral prisočniti na to točko našega programa. Naša prizadevanja glede narodne avtonomije morajo biti jasna. Zato je obžalovati, da v odseku za avtonomijo ni slovenski zastopnik podal jasne izjave in da ni označil stališča Slovencev ob tem vprašanju. Po našem mnenju — tako zaključuje mariborški list — se je premalo storilo v tem pogledu, ko se je taka življenjska vprašanja razpravljalo le v lastnih klubovih sejah in da se je naložilo lastnemu predsedniku, naj v takem principijelno odločilnem momentu odda svoj glas v smislu resolucijskega predloga.

Avstrijska poslanska zbornica.

(Brzojavno poročilo).

DUNAJ 2. Na današnji seji državne zbornice so posl. Hueber, Einspinner in tovariši interpelirali ministra za železnice radi železniške nesreče na postaji južne železnice Judendorf.

Minister je odgovoril, da je toliko nesrečo v Krumpendorfu kolikor v Judendorfu pripisati protivnosti uslužbencev. Minister je naglašal, da niso naprave južne železnice časa primerne ter da imajo take nesreče svoj izvor v globokejših vzrokih. Obljubil je, da odredi potrebno, da se na južni železnici uvede potrebne investicije. V to svrhu se minister takoj obrne na glavno ravnateljstvo južne železnice.

Minister za trgovino je odgovoril na interpelacijo posl. Hoffmanna in Böheima glede uradnega postopanja proti poštnim uradnikom ter je izjavil, da se državni pribojčki, ki se jih je obljubilo poštnim uradnikom, izvedejo v obrokih.

Zbornica je na to razpravljala o nujnem predlogu poslancev Hueber-ja, Einspinner-ja in tovarišev glede postopanja zavarovalnic proti nezgodam.

Na to je zbornica nadaljevala debato o lekarniškem zakonu. Vladni zastopnik je rekel, da so v Avstriji zdravilske pristojbine v

PODLISTEK.

Arlezijanka.

iz „Lettres de mon moulin“ par A. Daudet, prevedel M. R.

Pot iz mojega mlina v vas vodi mimo neke pristave. Ob cesti leži obširen vrt, v ozadju hiša: pravi tip vzglednega provansalskega poslopja: streha je pokrita z rudečo opeko; na dolgi počrnjeni sprednji strani so nejednakomerno razporejena okna; čisto zgoraj nad žitnimi slrumbami plapolata vremenska zastavica; vidiš tudi vijak, po katerem vlačijo vreče navzgori in tu in tam pest rujavega sena, ki moli na plan...

Zabaj me je zanimala ta hiša? Zakaj so napravila njena vedno zaprta vrata name tak utis? Ne bi mogel povedati: zakaj! In vendar me je spreletal mraz, kadar-koli sem zagledal to poslopje. Vladala je prevelika ti-hota okrog njega... Pes ni lajal, ako si šel mimo; kokoši so zbežale, ne da bi kričale... Nobenega glasu iz poslopja. Ničesar, niti mulinega zvončka ni bilo slišati... Ako ne bi videl belih zastorov na oknih, ako ne bi se

vzdigoval dim iz nad strehe, bi mislil, da je kraj brez stanovalcev.

Včeraj opoldne sem prihajal iz vasi nazaj in sem šel ob vrtnem zidu pod senco dreves, da se izognem vročini... Na cesti pred poslopjem so hlapci ravnokar naložili voz s senom.

Vrata so ostala odprta. Mimogrede sem pogledal skozi ter zapazil v ozadju dvorišča sedečega velikega, čisto sivega moža, ki je naslonjen z lakti ob mizo opiral glavo na roke: oprsnik mu je bil nekoliko prekratek, od hlač so visele cunje... Postal sem. Jeden izmed hlapcev mi je rekel čisto tiho:

— Glejte, to je gospodar!... Tak je, odkar mu je sin ponesrečil.

V tem trenutku sta šla mimo nas gospa in otrok z zlatoobrezanimi molitvenikom v rokah ter sta stopila v pristavo.

Mož je nadaljeval:

To je gospodinja in najmlajši otrok prihajata od maše. Sleherni dan zahajata v cerkev, odkar se je sin ubil... Ah, gospod, kolika žalost!... Oče še vedno nosi pokojnikovo obleko in ni ga možno pregovoriti, da bi jo odložil... Hi, hot! konjiček...

Voz se je začel premikati. Radoveden

sem postal ter zaprosil voznika, da me vzame na voz in tam gori v senu sem izvedel vso žalostno dogodbo...

Imenoval se je Jan. Bil je krasen dečko dvajsetih let, sramežljiv kakor dekle, zanesljiv in odkritosrčen obraz. Ker je bil lep, so vse ženske gledale za njim. Njemu pa je bila samo jedna v mislih — majhna Arlezijanka vsa v žamet in čipkah, ki jo je spoznal ne vem kje.

V pristavi od začetka niso radi videli tega znanja. Dekle je veljalo za koketo in njeni stariši so bili z dežele. Toda Jan je po vsej sili hotel Arlezijanko.

Dejal je:

— Umrjem, ako je ne dobim.

Verjeli so, da meni resno in tako so sklenili, ju po žetvi oženiti.

Neke nedelje zvečer je rodbina ravno večerjala. Bila je to skoraj gostija. Nvesta sicer ni bila navzoča, toda napivalo se je ves večer njenemu zdravju... Tu se je pojavil neki mož pri vratih in zahteval s trepetajočim glasom, da sme govoriti z gospodom Esteve, z njim samim. Esteve je vstal in stopil na cesto.

Gospod, je rekel mož, oženiti hočete

svojega otroka s slabo osebo, ki je bila že dve leti moja ljubica. Kar trdim, vam tudi lahko dokazem: tu so pisma. Stariši vedo in so jo obljubili meni; toda, odkar jo želi vaš sin, nočejo niti stariši niti lepota nič več slišati o meni. Jaz pa mislim, da na podlagi vsega tega ne more postati žena koga drugega.

— Že dobro, je rekel gospod Esteve, ko je prečital pisma: vstopite k nam na čašo muškateleca.

— Hvala! Sem bolj žalosten, nego žejen.

In odšel je.

Oče je prišel zopet nazaj, sel za mizo in večerja se je vršila v polni radosti do zaključka.

Zvečer je šel gospod Esteve s svojim sinom skupaj ven na polje. Ostala sta dolgo časa znanja: ko sta prišla nazaj, ju je mati že pričakovala.

— Žena, je rekel oče vodeč sina k njej, objami ga! Nesrečen je...

Jan ni več govoril o Arlezijanki. Ven dar jo je še vedno ljubil, da, ljubil jo je bolj, nego kdaj poprej, odkar so mu jo pokazali v rokah drugega. Vendar je bil prepo-

obče ceneje nego drugod. Vladni zastopnik se je izjavil proti podržavljenju lekarn. Ko so govorili posl. Fresl in Wagner ter oba glavna govornika Kleevein pro in dr. Ofner proti, je zbornica sklenila preiti v specijelno debato, nakar je bila razprava prekinjena.

Minister za deželno brambo je odgovoril na interpelacijo posl. Steinerja in tovarišev o artilerijskem vprašanju in o ustanovitvi deželnobrambovskih topničarskih polkov ter izjavil, da so naši topovi stari že 30 let in da jih je nadomestiti z novimi, modernijimi topovi. Ustanovi se 15 topničarskih polkov in sicer 8 za avstrijsko, 7 pa za ogrsko deželno brambo.

Koncem današnje seje je še govoril posl. Pitacco o dogodkih v Dalmaciji, ki jih je v zadnji seji opisal poslanec dr. Ivčević. Dr. Pitacco je rekel, da so hrvatski Sokoli provocirali, čemur je pa odločno prigovarjal posl. Biankini.

Odsek za volilno reformo.

(Brz. poročilo).

DUNAJ 2. Na današnji seji je odsek razpravljao o § 5 volilnega reda za državni zbor. Posl. Tollinger je uležil svoj znani predlog glede pluralitetne volilne pravice, ter je isti obširno utemeljeval. Posl. Lecher se je izjavil proti predlogu, na kar je bila seja prekinjena ter izvoljen pododsek, ki se bo posvetoval o vprašanju volilne dolžnosti. Načelnikom pododseka je bil izvoljen poslanec Ivčević.

Prihodnja seja jutri ob 10. uri predpoludne. Dnevni red: Nadaljevanje današnjega dnevnega reda, eventuelno razdelitev volilnih okrajev za Moravsko.

Skupni avstro-ogrski proračun.

Skupna konferenca ministrov, ki se je vršila v soboto, je določila proračun za leto 1907. Načrti ministerstva vnanjih stvari pokazujejo nekoliko poviška. Ta povišek prihaja od tod, ker se je ustanovilo več novih konzulatov, največ z ozirom na interese Ogrske. Veče zahteve proračuna vojnega ministerstva imajo svoj vzrok v splošni draginji živila ter v povišanju cen raznih drugih predmetov. — Stroški vojne mornarice so povišani vsled gradnje novih vojnih ladij.

Iz Hrvatske.

O kooperaciji v hrvatskem saboru.

„Agr. Tagblatt“ piše, da je izvedel iz verodostojnega vira, da so Starčevićanci sklenili tudi nadalje brezpogojno sodelovati v hrvatskem saboru za uvedbo ustavnih reform.

Če je ta vest resnična, jo mora vsaki prijatelj svobode in napredka pozdravljati z največjim zadoščenjem.

Zaključanje zagrebške razstave.

V nedeljo je bila zagrebška razstava zaključena na slovesen način. Zagrebški listi se bavijo sedaj z razstavo in konstatujejo, da je razstava zaključila s precejšnjim deficitom.

Pogajanja med Avstro-ogrsko in Srbijo.

Avstro-ogrsko je dne 1. t. m. izročila srbski vladi odgovorno noto, v kateri naglašajo željo, naj bi se kmalo uredili trgovinski odnosi. Nota pravi, da je Avstro-ogrsko pokazala doslej na pogajanjih največjo pripravnost.

nosen, da bi kaj rekel. To je ubogega mladčeta gnalo v smrt!... Mnogokrat je sedel po vse dneve v kakem kotu, ne da bi se ganil. Druge dneve se je zopet vrgel z vso jezo na delo in storil sam toliko, kolikor deset delavcev... Proti večeru je šel na cesto, ki vodi v Arles, ter se šetal po njej, dokler ni zagledal na večernem nebu vitkih mestnih stolpov. Na to se je obrnil; nikdar ni šel dalje. Ko so ga videli vedno tako žalostnega, vedno tako samega, — ljudje s prisave niso vedeli kaj bi storili.

Bali so se nesreče... Nekoč pri obedu je rekla njegova mati, motreča ga s solznimi očmi.

— Čuj Jan! Ako jo hočeš kljub vsemu, potem ti jo damo.

Oče je povsili glavo, rudeč od sramote.

Jan je odkimal in šel ven.

Od tega dneva naprej je začel drugače živeti. Da bi potolažil svoje stariše, se je kazal veselega. Hodil je zopet na ples in v gostilno.

Oče je rekel: Ozdravljen je.

Mati pa se je še vedno bala in pazila na svojega otroka bolj, nego kdaj!... Jan je

ljenost nasproti srbski vladi, in istotako da je Avstro-ogrsko tudi dandanes pripravljena v to. Iz zadnje srbske note da je razvidno, kako se stališče srbske vlade ni v nikakem obziru oddaljilo od prejšnjega stališča. Na koncu se izraža obžalovanje, da ni možno vsprejeti predlogov srbske vlade in se istočasno zahteva od srbske vlade, da pred definitivno odloko še enkrat pretresuje zahteve, ki jih je stavila Avstro-ogrsko.

Dogodki na Ruskem.

Ranjeni otroci ministra Stolipina.

Kakor poročajo iz Petrograda, se je starije sina in hčere ministra Stolipina, ki sta bila ranjena ob atentatu, zelo zboljšalo. Rane pri hčeri so se začele celiti; sin zamore pa že hoditi.

Vseruski cerkveni koncil.

Kakor poročajo list „Strana“, se vseruski cerkveni koncil sestane prihodnjo spomlad l. 1907.

Puntarji v Kronstadtu obsojeni.

Vojno sodišče v Kronstadtu je izreklo svojo obsodbo v aferi ustaje mornarjev. Bivši člen dume Onipko je bil obsojen na izgubo vseh pravic in v prognanstvo, trije kmetje so bili oproščeni, 19 mornarjev je bilo obsojenih na smrt, 12 na prisilno delo na nedoločen čas, 23 na 20 let prisilnega dela, 7 na 15 let, 8 na 10, 60 na 6 let in 22 na 4 leta, nadalje 429 na uvrščenje v oddelek arestancov oziroma v civilno ječo. 120 jih je bilo oproščenih. Obsodbo mora potrditi začasni poveljnik trdnjave, general Adlerberg.

Drobne politične vesti.

Protest porte proti imenovanju novega guvernerja na Kreti. Turška vlada je protestirala proti imenovanju bivšega grškega ministra Zaimisa vrhnim guvernerjem na Kreti. Porta zahteva, naj Zaimisa nadomesti kak visok uradnik ene nevtralnih držav.

Danski državni zbor. Iz Koda-nja poročajo, da je bilo v ponedeljek otvorjeno zasedanje državnega zbora. Kralj je rekel v prestolnem govoru, da so odnosi nasproti vnanjim vladam prijateljski in dobri.

Japonska se oborožuje. „Petr. brz. ag.“ je prejela iz Tokija poročilo, da je minister mornarice za popraviljen in gradnjo vojnih ladij do leta 1903 predložil kredit 270 mil. jenov. Od te svote se ima za l. 1906 izplačati 23 mil. jenov. V Hirošimi gradijo sedaj nov arzenal. Sahalinska železnica mora biti izgotovljena do zime. Vlada posvečuje posebno pozornost povečanju dobrovoljne mornarice.

Domače vesti.

Imenovanje. Konceptni praktikant dr. Rudolf Steinmetz je imenovan namestniškim konceptistom v Trstu. — Sodni praktikant Silvij Polatsek je imenovan avskultantom.

Učiteljica na Legini šoli pri sv. Ivanu. Mestni svetovalec dr. Slavik je v debati v mestnem svetu o italijanski šoli pri sv. Ivanu navedel slučaj, ki kaže, kake vrste Italijani so tisti, ki pohajajo v Legino šolo pri sv. Ivanu. Prejšnja učiteljica, te šole je namreč letos to mesto zapustila, ker ni mogla s svojimi učenci več izhajati. Učiteljica je znala namreč samo italijanski in niti besedice slovenski. Otroci pa so bili po

spal s svojim mlajšim bratom zraven sobe, v kateri so bile sviloprejkice; uboga starka je dala svojo posteljo postaviti v sobo, ki je bila zraven njegove! Zgodilo bi se namreč lahko, da bi bila kdaj potrebna pri sviloprejkah.

Tako je prišel dan sv. Egidija, ki je bil varuh pristave.

V pristavi je vladalo veliko veselje... Vsakomur je bil na razpolago Chateau-Neuf in kuhano vino v izobilju. Rakete so švigale in raznobarni lampijoni so bili razobešeni po drevsih. Živel sv. Egidij! Plesalo se je na življenje in smrt. Najmlajši si je požgal svojo novo bluzo. Jan sam se je kazal prav veselega; poprosil je celo svojo mater za ples; uboga žena je jokala od veselja.

O polnoči so legli spat. Vsakdo je bil že potreben počitka... Jan ni spal... Najmlajši je potem pripovedoval, da se je Jan vso noč jokal... Ah! zagotavljam vas, da se je temu pozneje dovolj predbacivalo...

Naslednjega jutra ob prvem jutranjem svitu je slišala mati nekoga bežati skozi svojo sobo. Polastila se je je neka slutnja: — Jan, ali si ti?

veliki večini Slovinci. Tako je prišlo do tega, da učenci niso umeli svoje učiteljice, učiteljica pa ne njih. Najeli so drugo učiteljico, ki zna slovenski in tase mora z otroci razgovarjati v slovenskem jeziku.

„Piccolo“ je pojasnil dr. u Slaviku, da so na Legini šoli sami Italijani (tudi Gorazd in Metodij??), da je prejšnja učiteljica šla iz sv. Ivana, ker je bila prestavljena na boljše mesto v — Oprtalj (!!!) in da tudi nova učiteljica, ki sicer zna slovenski, govori z otroci le italijanski.

Predno smo odgovorili „Piccolo“, smo se hoteli natančno informirati. Na podlagi poizvedeb lahko zatrdimo, da je večina otrokov v Legini šoli iz slovenskih rodov, da velik del njih ne umeje čisto nič italijanski in da je prejšnja učiteljica zapustila šolo, ker jej ni bilo možno več poučevati z dobrim uspehom ob takih razmerah.

Kdo bo pa „Piccolo“ verjel, da je učiteljica avanzirala, ko je prišla iz Trsta v mali Oprtalj!!! O novi učiteljici vemo pozitivno, da se je od začetka posluževala slovenskega jezika. Po oni mestni seji pa ne govori več slovenskega v šoli, ker so jej gospodje na magistratu (opozarjamo namreč, da to šolo vodi, kakor ostale ljudske šole, magistrat in da je nova učiteljica tudi od magistrata nastavljena) prepovedali slovenski govoriti s svojimi učenci. Od tedaj si mora učiteljica pomagati s tem, da se poslužuje za one, ki ne umejo italijanskega, dvojezičnih otrok kakor tolmačev!

„Dighe ti, cos che vol dir!“ — „Reci mi ti, kaj to pomenja!“ S temi besedami se gospica učiteljica v taki zadregi obrača do mladega nezaprizeženega tolmača.

Vspehi morajo biti zares žalostni! Tako izgleda ta italijanska Legina šola! Italijanstvo iste je istotako pristno, kakor resnoljubje našega „Piccola“!

„Slovenec“ je odgovoril na naš odgovor v izdanju „Edinosti“ od minole nedelje. In „Slovenec“ nas je s svojim zadnjim odgovorom v resnici presenetil z nepričakovano skromnostjo in pohlevnostjo. Za veselo vojvito fanfaro je sledila črna, plehka šamada.

Najprej se opravičuje radi grde psovke „mob“, zalučane na udeležnike našega manifestacijskega shoda. „Slovenec“ se umika sedaj, češ, da ona psotka ni veljala zborovalcem sploh, ampak le onim, ki so na shodu „psovali“. Se svojo zavrnitvijo smo torej doslegli že tu lepi vspeh, da „Slovenec“ krči in omeja svoje prejšnje fanatične izbruhe, ker je menda uvidel, da se je v svoji jezi radi našega shoda kaj nesrečno zaletel. Da, da, gospodje: kar je preojstro, se rado krha. O resničnosti tega reka se bodo gospodje od slej še pogostejše prepričevali nego doslej in bodo občutili, kako prevelika ojestrost v dosego hipnih vspehov rada donaša trajnih neprijetnosti.

Po tem nam je „Slovenec“ — in to je očiten znak zadrege — nekaj ljubeznjivo — podtaknil. Podtika nam namreč, da smo rekli, da je bil vladni načrt dober. To ni res. Mi smo le rekli, da je bil boljši, ugodnejši za nas Slovence na Primorskem, nego oni poznejši, ki ga je dr. Šustersič izposloval in — izkompromisoval, kakor se je sam ba-

— Jan ni odgovoril, je bil že na stopnicah.

Hitro, hitro je skočila mati iz postelje.

— Jan, kam hočeš?

On je hitel gori k žitnicam; mati za njim.

— Moj sin! Za božjo voljo!

On je zaprl vrata ter jih zapahnil.

— Jan, moj Jan! Odgovori! Kaj nameravaš?

S svojimi starimi tresočimi se rokami je tipala okrog, iskala kljuko...

Okno se je odprlo, slišalo se je kako pada telo na kamenite plošče v dvoru in — končano je bilo...

Rekel si je:

— Preveč je ljubim, zato hočem umreti... zato hočem umreti!

Ah! Kako slabotna stvar je pač naše srce! In vendar je tudi nekoliko močno, da ga niti preziranje ne more streti!...

Istega jutra so se spraševali ljudje iz vasi, kdo neki tako grozno kriči tam doli pri Estevevi pristavi!

Bila je mati! Na pol oblečena je stala pred kamenito mizo, polito z roso in krvjo ter tugovala za svojim otrokom, ki ga je držala mrtvega v naročju...

hal. Pri tej trditvi ostajamo nepremično tudi danes, ker odgovarja nepobitnemu dejstvu, da so po kompromisu Italijani v Primorju dobili dva mandata več, nego po vladnem načrtu in da smo vsled tega v dveh pokrajinah, na Gorškem in v Istri, izgubili gotovost zastopstva v delegacijah.

„Slovenec“ menda ne bo hotel tajiti, da je dr. Šustersič ne le glavni, ampak tudi glavna „Slovenske zveze“, kakor tudi ne more tajiti dejstva, da je ravno on, „Slovenec“, tisti, ki vsaki vspeh tega kluba resnični ali pa le namišljeni — izkorišča političnemu renomeju dra. Šustersiča v prilog. A kdor si hoče pripisovati zasluge za vspehe, ta ne sme odklanjati odgovornosti tudi za nevspehe.

Tako je delal „Slovenec“ vedno in tudi ob volilni reformi reklamo za dra. Šustersiča. Kar se je storilo in kar — po „Slovenec“ — „doseglo“, vse je bilo tesno spojeno z imenom dra. Šustersiča. Po vsakdanjem čitanju „Slovenca“ je moral dobiti vsakdo utis o — vsemožnosti dra. Šustersiča ter misliti, da ta politik kar cele gore prenaša tam gori na Dunaju. Še le potem, ko je prišla stiska in je zapihala ostra sapa od slovenskih periferij, se je spomnil „Slovenec“ tudi poslancev Ploja, Ivčevića itd. ter je moral nastopiti „Slovenska zveza“, da je se svojim širokim hrbtom pokrila dra. Šustersiča; in moralo je priti v „Edinosti“ nekoliko ne ljubih in gospoda načelnika „Slovenske zveze“ kompromitujočih razkritij, da nam je prišel „Slovenec“ s ponižno izjavo, da on, „Slovenec“, ne veruje v vsemožnost dra. Šustersiča!!

Nu, to smo vedeli tudi mi, da Šustersič ni „vsemogočen“, in „Slovenec“ se je pokazal le jako omejenega, ako ni umel naše ironije, ki je bila v tem, da smo dru. Šustersiču pripisovali, kar je volilna reforma naklonila Slovincem. Ne, te krivice nočemo delati dru. Šustersiču, da bi trdili, da je bil njegov glas odločilen na sestavljanju volilne reforme! Kar mu očitamo, je, da ni znal preprečiti niti ene krivice, ki nam je jo po zahtevi Nemcev in Italijanov prinesla volilna reforma.

Najočitneje znamenje, da je „Slovenec“ v stiski in da ne ve, kako bi si pomagal iz zagate, pa je v tem, da hoče pisati na naš račun okolnost, da imamo tudi v Trstu slovenskih socialnih demokratov. Tu vidimo, kako se „Slovenec“ z vsakim korakom pogreza niže v — smešnost! Naše „napake“ naj bi bile krive, da nismo preprečili v Trstu socialističnega gibanja?! To je: evolucije, ki je zajela vso Evropo, ne izvzema avtokratske Rusije! Mari nimajo tega gibanja tudi po drugih krajih naše domovine, kjer-koli žive delavci v večih masah? Mari ni socialnih demokratov tudi — v Ljubljani, v tisti Ljubljani, kjer tiskajo... „Slovenca“?! Razlika je le ta, da v Ljubljani socialni demokratje često imponujejo svojo voljo tudi na nesocialističnih shodih, dočim ostajajo pri nas neznačajni manjšini, ker je ogromna večina slovenskih delavcev — če tudi so v borbi za socialno in politično enakost istega mišljenja kakor socialisti — ostala zvesta narodni zastavi in je na našem manifestacijskem shodu viharno demonstrirala proti „S. L. S.“!

Nu, pa če že „Slovenec“ šteje nam v greh, ker imamo tudi v velikem Trstu slovenskih socialnih demokratov, ako torej meni, da se dajo velike politične in socialne evolucije kar tako zaježiti in ideje vklepati v spono, pa naj nam odgovori dobrohotno: zakaj ne stori on, kar bi gotovo rad storil: zakaj ne prepreči v Ljubljani liberalnega gibanja, da si rezidira tam cerkveni in posvetni generalni štab njegove stranke, ki ima vrhu tega — kakor vse kaže — tudi posvetno oblast na svoji strani?!!

Zakaj ne? Zato, ker ne more, ker je to nemogoče, ker je ni bilo še oblasti na svetu, ki bi mogla — ideje aretirati!

Pa še eno vprašanje. Če že „Slovenec“ šteje nam v tako grozen greh obstanek slovenske socialne demokracije v Trstu, če meni torej, da je ta socialno-politična struja prava nesreča za narod naš, potem pa naj nam pove: kako je z vestjo in s toliko hvalisano ljubeznijo „S.

L. S. do našega naroda združljivo dejstvo, da se je ravno ta stranka še ne dolgo temu vezala z isto socialno demokracijo in skupno žnjo razbijala liberalne shode?!!

Socialno demokracijo smo umeli tedaj in jej nismo zamerjali; drugače je sodil svet to početje od strani „S. L. S.“! Kakor smo rekli: gospodje žrtvujejo vse za hipne efekte; ljudje pa ohranjajo to v spominu in — presojajo.

Naši javnosti v opozarjenje. Brez sporazumljenja z uredništvom je prišla v večernejše izdanje notica, ki pripoveduje, da je tukajšnja knjigarna Schimpf izdala zemljevid, ki da je jako razviden. Ker zveni to kakor nekako priporočilo, opozarjamo javnost na okolnost — o kateri smo se prepričali večeraj, pozneje — da je na tem zemljevidu uveljavljena „Piccolova“ nomenklatura, recte falzifikacija naših krajevnih imen. Na to zlorabo opozarjamo tudi oblasti. Če že ne morejo konfiscirati tega zemljevida, pa zahtevamo najodločnejše, naj prepričljivejše, da se ta zemljevid ne bo rabil v nobenem javnem uradu. Da bi pa ta zemljevid zašel celo v kako šolo, to pa smatramo naravnost kakor izključeno.

Podgrad v Istri. Dopisniku, ki je priobčil v „Edinosti“ od sobote članek o naših razmerah, vse priznava. Saj je koristno, da se o takih stvareh javno razpravlja, posebno sedaj, kar tudi imenovani dopisnik naglašajo, ko ne moremo pričakovati kake inicijative od županstva. Torej le na delo.

Ali priporočali bi dopisnikom, da se prej prepričajo, nego kaj trdijo in da svoje nasvete ne podpirajo s takimi namišljenimi dokazi, ki niso in ne morejo biti v nikaki zvezi s stvarjo.

Čudno utemeljevanje je n. pr. trditev, da bi nova cerkev provzročila, da bi se pridatke doma dražje prodajalo, nego v Trstu in na Reki!

Glede prepotrebnege vodovoda dopisnik sam sebe pobija. Trdi, da se v Podgradu še ni našel človek, ki bi začel resno misliti in delovati za vodovod. Precej za tem pa omenja, da dotični načrti zaprašeni leže pri županstvu.

Pred mnogimi leti bilo je priobčeno v „Ed.“ odprto pismo bivšega župana na tedanjega okr. glavarja, ker je ta bil izgubil vse spise, tikajoče se vodovoda in jih vsled tega pisma povrnil po preteku osemih let!

To je vendar najboljši dokaz, da se (že nad 20 let) resno, a žalibog brezuspešno deluje. Tudi ni gotovo neznano dopisniku, da je to delovanje krepko podprl občinski zdravnik.

Dopisnikovo mnenje, da bi se mogli zgraditi vodovod s pomočjo države, dežele in — posojilnice, je isto, kar vedno in vedno naglašamo. Ali — prej mora se izvršiti dobra prememba na županstvu.

Mlin na veter na starem gradu je — utopija! Primeren prostor bil bi n. p. na „ciganišču“. A javalne bi koristil tak mlin. Saj se pri nas ne izplača sejati zrna. Turšice se sploh ne prideluje. In s turšično moko nas zadovoljivo oskrbujejo bistrski mlini.

Izvrstno pšenično moko pa preskrbljajo naši trgovci po tako nizkih cenah, da bi domači pridelek — ako bi tudi svoj mlin imeli — nikakor ne mogel tekmovati.

Deteljo, deteljo sejati in goveda, dobra goveda pomnožiti in mleko v Hrušico (mlekarno) dajati — to bi bil pravi napredek. Razmere so take, da si opomoremo edino le s živinorejo.

Ker sem že toliko omenjal o naših razmerah, sledim sobotnemu dopisniku tudi na tir prometa s tujci. O tem bi se dalo mnogo razpravljati. Za danes pa si oglejmo samo glavno oviro.

Železnice nimamo!

A v nekako nadomestilo bil bi poštni avtomobil. Glas gre z neko gotovostjo, da se ta avtomobil uredi z novim letom in da bo vezal pošte (oziroma železniške postaje) Trst — Bazovico — (Herpelje) — Kozino — Materijo — Obrov — Podgrad — (Šapljane) — Jelšane — Ilirsko Bistrico — (Trnove) in sicer dnevno dvakrat tja in dvakrat nazaj. To je krasen projekt. Samo da bi se uresničil!

Iz Komna nam pišejo: Dne 30. t. l. zvečer zbralo se je tuk. pevsko društvo „Lira“ v gostilniških prostorih vinarskega društva da proslavi odhodnico dosedanjega tuk. organista in pevovodja, g. Ivana Kacina obenem pa tudi vspejem novega org. in pevovodja g. Kožlin Ignacija. Prvemu, ki odhaja v novo službo v Opatijo dolžni smo izreči tem potom srčno zahvalo za njegovo trudapolno poučevanje, želeči ob enem mnogo sreče v novi službi.

Ob prvem nastopu napravil je g. Kožlin na navzoče obilo občinstvo dober vtis, tako, da smo si zatrjevali, da bo gotovo kos svoji nalogi.

Pod spretnim vodstvom istega razveseljeval nas je mešani zbor društva „Lira“ s krasnim petjem ter se zamore trditi, da se je društvo zadnji čas zelo izobrazilo. Imeli smo zopet enkrat krasen zabaven večer ter je bila vsestranska želja, da bi se zopet kmalu priredilo kaj enacega.

Razpisana služba. Pri okr. sodišču v Bujah je razpisana služba sodnijskega sluga s sistemizirano plačo.

Pred izpraševalno komisijo za občne ljudske in meščanske šole v Kopru se prično prihodnji izpiti v ponedeljek dne 12. nov. t. l. Dotične prošnje vsprejema komisija do dne 31. okt. t. l.

Preskušnje učiteljske vsposobljenosti za občne ljudske in meščanske šole se prično na c. kr. ženskem učiteljsku v Gorici dne 5. nov. t. l., ob 8. uri zjutraj.

Pravilno opremljene prošnje naj se predpisanim potom vložijo do 15. okt. t. l. na ravnateljstvu.

C. kr. izpraševalne komisije za občne ljudske in meščanske šole v Gorici.

Krčmarjem in gostilničarjem na znanje. Doslej so bili naši krčmarji in gostilničarji prisiljeni obrniti se na kakega agenta, ko so hoteli kupiti, oziroma so želeli prodati kako gostilno ali krčmo, oziroma najti osobje za svoje lokale.

Večkrat se je pripetilo, da so naši ljudje naleteli na kakega brezdušnega agenta, morda nasprotnika našega naroda, ter so bili pri tem grozno prevarjeni.

Čuli smo večkrat v tem pogledu vsakovrstne tožbe. Naši ljudje so bili večkrat hudo opeharjeni. Bila je to rana našega Trsta, na katero se je pa občinstvo že nekoliko privadilo. — Toda ta rana je sedaj, vsaj deloma, zaceljena.

Ustanovila se je teh dni v Trstu pod vodstvom energične, poštene in delavne osebe posredovalnica, ki ima namen, iti na roko krčmarjem in gostilničarjem s tem, da jim preskrbuje vse, kar jim je potrebno. To je „Prva avtorizovana agencija za posredovanje Gambrinus“, ki ima svoj sedež v Trstu v ulici Farneto št. 10. S to agencijo zamorejo naši krčmarji in gostilničarji občeovati v slovenskem jeziku.

Agencija „Gambrinus“ posreduje v nakupovanju in prodajanju krčem in gostiln ter preskrbuje krčmarjem in gostilničarjem potrebno osobje, ne da bi pri tem žalilo dotičnike, kakor so to do sedaj običavali razni agentje.

Aretovan tat. Predsinočnjim okoli 6. ure je bil v ulici Pasquale Revoltella aretovan 36-letni mizar Avgust P., stanujoč v ulici Piccardi. Aretovan je bil pa zato, ker je pred nekaj dnevi mizarju Emanuelu Cignola — s katerim je delal v prosti luki — ukradl srebrno uro in verižico, vredno oboje 30 kron.

20-kronski zlat je neznan tat ukradl 26-letnemu pomorščaku Mateju Lordanič, ki prenočuje na nekem prenočišču v starem mestu. V sobi, kjer prenočuje, ima Lordanič kovček. Predvčerajšnjim v jutro, ko se je zbudil, je Lordanič našel svoj kovček odprt. Ko je malo pregledal po kovčku, je konstatiral, da mu iz istega manjka 20-kronski zlat.

Okrađen v kavarni? 27-letni Karol Vandecoste, ki je sobar na Lloydovem parniku „Imperatrix“, je prijavil večeraj v jutro na ponočnem policijskem uradu v ulici Tigor, da mu je neznan tat v kavarni „Al fedel Triestino“ ukradl kovinasto uro in zlato verižico, v skupni vrednosti 90 kron. On da je bil namreč malo zadržan, in mej tem dremanjem da ga je bil tat obral.

Lastnica kavarne, ki je bila vsled te prijave pozvana na policijo, je pa izjavila, da je Karol Vandecoste spal uprav tik kasirske mize za katero je bila ona. Ona da je vedno gledala nanj in ni videla nikogar pri njem, vsled česar da izključuje, da bi bil okrađen v kavarni.

Samomor. Ljudje, ki so se nahajali večeraj predpoludne okoli 10. v atriju kolodvora južne železnice, so videli neko deklino pasti s klopi, na kateri je prej sedela, in se potem na tleh zvijati v hudih bolečinah. Pristopili so k njej, da bi jej pomagali, a razumeli so takoj, da treba hitre zdravniške pomoči, ker deklina je bila izpila precejšnjo

množino karbolne kisline. Pozvali so torej telefoničnim putem na pomoč zdravnika se zdravniške postaje. Prišedši na kolodvor k zastupljenki, jej je zdravnik skušal izprati želodec, kar se mu pa ni popolnoma posrečilo. Za tem (Dalje na 4. strani).

Prva avtorizovana agencija za posredovanje „Gambrinus“ (Prima autorizzata agenzia di mediazione „GAMBRINUS“) v ulici Farneto št. 10, II. nadst., se priporoča gospodom gostilničarjem in krčmarjem, ki žele kupiti ali prodati gostilno, krčmo in pivarno v mestu ali okolici, ki iščejo najemnike ali drugo osobje, oziroma zaloge, naj se obrnejo edino le na omenjeno agencijo.

MARIO JESURUM.

MACHINE & Co. Koncesionirana pisarna za trgovske informacije in iztirjevanja ulica Vincenzo Bellini št. 13. Dopisniki vseh mestih sveta.

Alojzij Gregorič Tovarna za krtače in čopiče z zalogo gaginega perja, iztepačev. Cene zmerne. TRST — ulica Stadion 3 — TRST

Tovarna pohištva
Aleksander Levi Minzi
ulica Tesa št. 52. A (lastna hiša).
ZALOGA:
PIAZZA ROSARIO (žolske poslopje).
Cene, da se ni bati nobene konkurence.
Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.
Brezplačno cenik brezplačno in franke

Trgovina z manufakturnim blagom
Rossit & Kaucich
Nasledniki Luigi Ricci-ja

Trst — ulica Malcanton št. 10 — Trst

Za zimsko letno dobo

vdobi se po najnižjih cenah:

Blago gladko za gospe	od nvč. 60 naprej
ribelin	90
Fuštanci zametasti novi vzorci	20
„ s kriznim tkanjem n.	28
„ navadni novi vzorci	20
„ mešani	22

VELIKANSKA ZALOGA
maj, nogovc, volnenih rut, flanelnih šalov, volnenih in svilenih prevez.

Trgovina z manufakturnim blagom
Rossit & Kaucich
Nasledniki Luigi Ricci-ja

Trst — ulica Malcanton št. 10 — Trst

Potrjim srcem naznanjajo podpisane tužno in bitko vest, da je njih ljubljeni oče, odnosno stari oče, odnosno tast, gospod

FRAN ABRAM
trgovec in posestnik

v dobi 76 let po kratki bolezni, previden se svetotajstvi za umirajoče, dne 1. oktobra v Prijedoru (Bosna) mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb zemskih ostankov predragega pokojnika se vrši jutri, v četrtek dne 4. oktobra ob 11. uri dopol. s kolodvora južne železnice v cerkev sv. Antona novega in od tod na pokopališče pri sv. Ani, kjer bo pokopan v družinsko rakev.

TRST, dne 3. oktobra 1906.

Žalujoče rodbine:
Abram, Rovere, Fratnik in Simsich.

Posebna naznanila se ne pošiljajo.

ANTON KUKIZ
naznanja cenjenemu občinstvu, da je otvoril v ulici Torrente št. 34 (v novi hiši) trgovino, oziroma krojašnico

„Alla nuova città di Trieste“
Tam se vdobiva velika zaloga
izgotovljenih oblek za odrasle in dečke vsake vrste.
Delavske hlače prve vrste, kakor tudi blago vseh vrst iz najposlednejše novosti.

V prodajalnici
Struchel & Jeritsch
TRST — ulica Nuova (ogel S. Katarine.)
SE DOBE V VELIKI IZBERI
fuštanci, flaneli, volnena in svilena roba, nogovce, maje, rokavice, kožuhovina, pregrinjala, spodnja ženska krila, drobni predmeti in razni najmodernejši lišpi.

Posojila
od 500 do 50.000 kron zamore dobiti vsaka oseba pod ugodnimi pogoji, toliko kar se tiče glede povrnitve glavnice, nizke obresti, kolikor glede jamstva, ne da bi bilo treba kaj naprej plačati. Daje se posojila na hipoteke na poslopja in zemljišča v mestu in okolici, zajamčena je največja tajnost. — Za nadaljna pojasnila se je obrniti na

GIOVANNI SPANGHERO
zapriseženi cenilec
od 11. predpol. do 1. ure pop. trg S. Giacomo 2, I. n. (Corso)
in od 5. do 8. ure popol. v pisarni ulica Carlo Ghega št. 3.

HOTEL BALKAN

70 sob, elektr. razsvetljava, lift, kopelji
Cene zmerne Počkaj & Kogi

HOTEL BALKAN

Jo je pa dal odvesti v mestno bolnišnico, kjer je pa en četrt ure pred poludne umrla.

Samomorilka je bila še le pozneje prepoznana za 20-letno sobarico Marijo Strnad, ki je stanovala v ulici del Belvedere št. 28.

Koledar za vreme. Dneva: Kandid, mučenec; Vitomir; Petna. — Jutri: Francšek Serafski, spoznavalec; Tegodrag; Stanislav. — Temperatura včeraj: ob 2. uri popoldne + 21° Celsius. — Vreme včeraj: lepo, deloma oblačno.

Darovi.

Moški podružnici sv. Cirila in Metodija je daroval g. dr. O. Rybar K 10, mesto venca na grob pok. Abram Frana.

Uradniki pisarne g. dr. I. Abram-a namesto venca pok. njegovemu očetu, K 16.— Denar se nahaja pri upravi »Edinosti«.

Razne vesti.

Obsodba v kazenski pravdi Rutthofer. Iz Inomosta poročajo od 1. t. m.: Kazenska razprava proti Lujizi Rutthofer, ki je bila obdolžena (kakor smo sporočili včeraj) da je umorila svojega moža, je bila danes končana. Porotniki so s 7 proti 5 glasov potrdili predložena vprašanja glede umora (za obsodbo sta potrebni dve tretjini glasov) ter so potem soglasno potrdili drugo vprašanje radi ubojstva. Sodišče je na to obsodilo Lujizo Rutthofer na sedem let težke, poostrenejše ječe.

Brzobjavne vesti.

Pogajanja o gospodarski nagodbi. DUNAJ 2. Posvetovanja zastopnikov avstrijske in ogrske vlade o gospodarski nagodbi so danes začasno končana. Ogrski delegatje so se vrnili v Budimpešto. Pogajanja se bodo čim prej nadaljevala v Budimpešti.

Novi vrhni komisar Zaimis dospel na Kreta.

CARIGRAD 2. Včeraj popoldne je dospel v Kanoje novi vrhni komisar krečanski ter je bil od konzulov vseh štirih garancijskih velevalst ustoličen v vladnem poslopiju. Ker so bile izdane stroge odredbe, se je vse izvršilo mirno.

Makedonske finance.

CARIGRAD 2. Ker primanjkuje denarja za pokritje vseh stroškov, je makedonska finančna komisija sklenila suspendirati začasno izplačila vseh tekočih stroškov ter uporabiti razpoložene svote le za izplačevanje orožniških in policijskih plač.

Rusija.

PETROGRAD 2. Kakor poročajo listi iz Ašabada, je včeraj na seji vojnega sodišča neki neznan mož z revolverjem ustrelil državnega pravdnika ter je streljal tudi na predsednika sodišča, ki ga pa ni zadel. Eden navzočih častnikov je na to streljal na napadca ter ga smrtno ranil.

LONDON 2. »Daily Telegraph« poroča iz Petrograda, da je med Armeni in Tartarji na Kavkazu prišlo do novih hudih spopadov. Bilo je že krvavih bojov.

Trgovina.

Bozina poročila dne 2. oktobra.

Tržaška borza.

Napoleoni K 19.11—19.14, angleške lire K — do —, London kratak termin K 240.10—240.35, Francija K 95.35—95.55, Italija K 95.42—95.65, italijanski bankovci K —, Nemčija K 117.45—117.60, nemški bankovci K —, avstrijska enotna renta K 98.65—99.95, ogrska krona renta K 94.70—95.—, italijanska renta K —, kreditne akcije K 673.50—675.50, državne železnice K 677.—679.—, Lombardi K 184.—186.—, Lloydove akcije K 783.—785.—, Srečke Tisa K 331.75—335.75, Kredit K 496.—do 483.—, Bodenkredit 1880 K 302.—310.—, Bodenkredit 1889 K 302.—310.—, Turške K 160.—do 162.—, Srbske — do —.

Dunajska borza ob 2. pop.

	včeraj	dneja
Državni dolg v papirju	100.—	100.10
— srebru	100.10	100.15
Avstrijska renta v zlatu	116.65	116.65
— v kronah	99.15	99.10
Avstr. investicijska renta 3 1/4%	88.65	89.—
Ogrska renta v zlatu 4%	112.40	112.50
— kronah 4%	95.—	94.95
— 3 1/4%	84.35	84.35
Akcije nacionalne banke	1767.—	1762.—
Kreditne akcije	673.50	674.25
London, 10 Lstr.	240.05	240.17 1/2
100 državnih mark	117.42	117.45
20 mark	23.48	23.48
20 frankov	19.11	19.11
100 ital. lir	95.40	95.45
Cesarski cekini	11.31	11.31

Parizka in londonska borza.
Pariz: (Sklep.) — Francoska renta 96.15, italijanska renta 102.30, španski exterior 96.10, akcije otomanske banke 668.—. Menjice na London 251.80.

Pariz: (Sklep.) Avstrijske državne železnice — Lombardi 190.—, unificirana turška renta 94.35, avstrijska zlata renta 99.60, ogrska 4% zlata renta 95.30, Landerbank —, turške srečke 146.75, parizska banka 15.61, italijanske meridijske akcije 800.—, akcije Rio Tinto 18.55. Slabotna.

London: (Sklep.) Konsolidiran dolg 86 1/2, srebru 31 1/2, Lombardi 7 1/2, španska renta 95.—, italijanska renta 101 1/2, tržni diskont 4 1/2, menjice na Dunaju —. Mirna.

Tržna poročila 1. oktobra.

Budimpešta. Pšenica za okt. K 14.28 do K 14.30, rž za okt. K 12.42 do 12.44, oves za okt. do K 14.12 do 14.14, koruza za okt. 12.10 do 12.12. Pšenica: ponudbe srednje, povpraševanje omejeno, tendenca ob odpreju ugodna, pozneje mirna. Prodaja: 22.000 met. stot, nespremenjeno. Druga žita nespremenjeno. Vreme: lepo.

MALI OGLASI.

Mali oglasi računajo se po 3 stot. besedo; mastnotiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina 40 stotink. Plača se takoj.

Kdor izven Trsta pisмено naroči kak »MALI OGLAS«, naj pošlje denar v naprej, ker drugače ne bo njegov oglas objavljen če ni oseba poznana Upravi lista.

Tarifa je natančnejša na čelu »MALIH OGLASOV« in vsakega lahko preračun. Keliko mu je plačati s tem, da prešteje besede. Oglasi treba nasloviti na »INSERATNI ODDELEK« »Edinosti«.

Na vprašanja potom pisam bo dajal »INSERATNI ODDELEK« informacije edino le, če bo pisam priložena znanaka za odgovor.

Mlad učitelj ki se rad seznanil v svrhu ženitve s ravnatko izobraženo deklico, ki ima nekaj premoženja. Le resne ponudbe s sliko in pod pravim imenom do 7 t. m. pod naslovom »P. R.« Poste restante, Ljubljana, glavna pošta. 1128

Mladenec večje slovenske, italijanske in nekoliko nemške isče službo za kakšnega agenta ali kaj sličnega. Naslov pove »Inseratni oddelek Edinosti«. 1126

Kranjske klobase. Velike po 24 nč., male po 12 nč. Trgovina Fran Vertovec, ulica Caserma štev. 14. Vsaki dan sveže čajno maslo. 1127

Deset kron obvesti, darujem onemu, ki me samo na ulici San Francesco d'Assisi štev. 41 izginil črn maček, skopljen, z belimi lisami na prsih in na nogah. Maček je izginil v noči 22. septembra t. l. Kdor kaj ve, naj se obrne »Inseratni oddelek Edinosti« ulica Giorgio Galatti štev. 18, mezzanin, na levo. 1500

Komptoristko slovensko, poznačo laščino in nemščino, sprejme veliko industrijsko podjetje. Ponudbe ulica Rettori štev. 1. Zaloga pohištva. 1125

Krčma »Al Trifoglio« (ulica Belvedere št. 7) Toči se istrsko, vipavsko in dalmatinsko vino. Dober kraški teran. Izvratna kuhinja. Priporoča se al. občinstvu Katarina Vatovec.

Mala družina obstoječa iz treh oseb, isče malo stanovanje z vrtno, vodo, ako mogoče plin v ulicah Fabio Severo, Romagna, Commerciale, ali v škorklji blizu mesta. Podpisna bi se pogodba za več let in vzel bi se tudi stanovanja v podnajem. Ponudbe, pisemne ali ustne prejme »Inseratni oddelek Edinosti« pod »Mala družina«. 888

Gospodska hiša v tržaški okolici nova z lepim razgledom, ob glavni cesti, zelo pripravna za gostilno ali drugo obrt se proda po ugodni ceni ali pa se zamenja s kako hišo v mestu ali z malim poslovanjem v bližini mesta. Pojasnila pri »Inseratnem oddelku Edinosti«. 1100

Apnenice v Podgorju v Istri

prodajajo apno najboljše vrste.

Obrniti se je na omenjene apnenice. — To apno prodaja tudi

CARLO PETEANI Trst, ul. delle Acque 10

TELEFON štev. 20.

Trst — Austro - Americana — New-York

Anonimno parobrodno društvo.

Edino domače društvo za promet blaga in potnikov med Trstom in New-Yorkom ter med

Trstom in vsemi glavnimi lukami Amerike

z najmodernejšimi parniki, ki so večim delom zgradjeni navlašč

za prevažanje izseljencev.

V Trstu dobivajo potniki pred odhodom parnikov hrano in stanovanje v novo-

zgrajenem hotelu: »PENSION-AUSTRO-AMERICANA«.

Iz TRSTA odhajajo parniki vsakih 8 dni. — Brzi in elegantni novi parnik

GIULIA

odpotuje v NEW-YORK dne 3. oktobra t. l.

Cene jako nizke.

Za natančnejša navodila treba se je obrniti na upravo društva: Trst, ul. Molin piccolo 2

DOMENICO RAVALICO ulica Nicolò Macchiavelli št. 32. Telefon 1729

NOVA ZALOGA VINA

Jstrska vina, furlansko belo in črno vino, opolo in kraški teran.

Vino v steklenicah od enega litra 72 stot., v steklenicah od pol litra 36 stot. skupno z steklenico. — Kraški teran v steklenicah K 1.04, od pol litra 52 stot. skupno z steklenico. — Fina vina v buteljkah različnih vrst.

Za krčmarje in gostilničarje posebne cene.

Mizar isče dela najrajši v kakem magazinu za razne mizarne in druge dela. Zmožen je slovensko, italijansko in nemško. Naslov pove »Inseratni oddelek Edinosti«. 1117

Spalna meblirana soba za enega ali dva gospoda se odda v najem na Greti. Naslov pove »Inseratni oddelek Edinosti«. 1107

Novi in stari sodi, vsake velikosti, prodaja Fran Rudau — Trst, ulica Paduina štev. 21. 1096

Isče se služkinja za hišna opravila. Ineti mora dobra spravevala. Plača po možnosti. Več se izve pri »Inseratnem oddelku Edinosti«. 1059

Službe isče takoj 16-letni mladenič z dobri brimi spravevali, več tih jezikov, izvežban v vseh strokah trgovine z jestvinami. Obrniti se je na »Inseratni odd. Edinosti«. 1059

Udovec mlad z 1 otrokom želi seznaniti se s pridnim dekletom ali udovo brez otrok. Naslov »A. B. 200« Poste restante, Piazza Nicolò Tomaseo. 1106

Guerino Marcon ulica Tivarnella štev. 3.

Priporoča svojo zalogo oglja in drv ki je vedno preskrbljena z najboljšim kranjskim blagom. Prodaja na debelo in drobno. Pošiljanje na dom. Telefon štev. 1664.

Zaloga oglja in drv M. RIBARIČ

Trst, ulica Squero Nuovo 15, Trst
Prodaja na debelo in drobno
Pošiljanje na dom.
Sveži k svojim!

Najboljša reklama za trgovce, obrtnike, rokodelce in zasebnike sploh so »MALI OGLASI« v »Edinosti«

Barvarnica pralnica in čistilnica na suho (s parnim strojem)

za obleke brez razdiranja, blago, pohištvo pregrinjala itd., kakor tudi dežnike

TRST — ulica Farneto št. 11 — TRST

Albin Boegan O priliki plesov se izvrši najhitreje. Pregrinjala se liče po 20 nč. komad.

Andrej Rudeš, mizar

in izdelovalec pohištva
(ulica Irene della croce 4, in ulica Senusa 8)

Ima vedno v zalogi zakonske in obedovalne sobe najfinije in trdno delane v lastni delavnici.

Posebna izbira kuhinjske opreme.

Specijaliteta: OMARE-LEDENICE

Sprejemlje kakoršno-koli naročilo za to in za zunanjo, kakor tudi poprave

FRANCESCO S. DONATI

elektrotehnik

TRST, ulica dell' Aquedotto št. 25

Autorizovana elektrotehnična delavnica s prideleno

mehanično delavnico

Sposobna vpejavo električno razsvetljavo, zvono, telefonov, strojev, kakor tudi mehanična dela, ki so v zvezi z elektrotehniko, kakor poprave dinamičnih motorjev in presovne svetiljk kakoršnigalsi boli sistema.

Cene jako zmerne in izvršitev popojas.

Hočete se prepričati?

obišcite velika skladišča

Marije vdove Salarini

Ponte della Fabra 2 ul. Poste Nuove 3
(vokal Torrente). „Alla Città di Londra“

Velik izbor izgotovljenih oblek za moške, dečke, kostumi za otroke. Povračniki, močne jope, kožuh in raznih paletotov. Obleke za dom in delo. Delavške obleke. Tirolski loden. Nepremočljivi plašči (priami angieski). Specijaliteta: blago tu- in inozemskih tovarn. Izgotovljajo se obleke po meri po najnovel modih, točno, solidno in elegantno po nizkih cenah.

GLAS.

V bogatej zalogi pohištva

Em. Ehrenfreund

(prej Jesi)

ulica Nuova 24 (prilikoje)

daja novo in razbljeno pohištvo po konkurenčnih cenah v najem.

Velika zaloga koles (bicikljev)

Germania in Nazionale

koles na bencin (motociklet) RÖSSLER & JAUERNIG

pri kolesih in motocikletih potrebnih pritlikin

mehanična delavnica kolesarska šola

GIUSEPPE EGGER

TRST — Piazza della Caserma štev. 3

ZALOGO VINA

za domačo rabo, pridelan iz svojih vinogradov v Bolu (okoli Bolu)

in ga prodajam v sodčkih in steklenicah. Za sam kraj. Vsa zagotovlja, da je kakovost najboljša. Na zamoren vinoglad odjemalcem jamčiti za pristno vino, sem sklenil, da ga dobivam originalnih sodčkih naravnost iz svojih kleti v Bolu in da ga tako razpolijam tudi na stanovanja.

Za krčmarje in gostilničarje primerne cene.

V nadi, da me počastite z Vašo naročbo beležim vsa udanaje

IVAN CVITANIČ.

Ermano Cattelan

Trst, ulica Acquedotto štev. 10 Trst

Inštalacija za vodo in plin.

Velika zaloga držal za svetiljke, tulipanov, aparatov in vseh drugih predmetov za žarno luč.

Zaloga mrežic prve kakovosti.

Izvršuje o priliki 24. avgusta povodom premeščanja stanovanja ali trgovine prenos svetiljke.

Izposojuje svetiljke po tovarniški ceni.

Naročbe se izvršujejo točno.

Prva in edina

pisarna v vojaški stvari

koncesionirana od vis. c. k. namestništva

ulica Bachi št. 12. II. nadst.

(uhod pod prehodščem.)

Daja nasvete in informacije o vsem, kar se tiče novčenja in vojaške službe.

Izdeluje in odposilja vsako vrsto prošanj vojaškega značaja — oproščanje od vojaških vaj in kontrolnih shodov, enoletno dobrotvoljstvo, ženitbe, dosezanje zakonitih ugodnosti glede prezenčne službe vsprejetja v vojaške šole itd. itd.

Pooblaščen je zastopati stranke pred upravnimi oblastnjami.

Posreduje v najtežavnejših slučajih. Reševanje hitro in točno.

URADNE URE:

Ob delavnikih od 9.—12. predp. in 4.—7. popol.

Ob nedeljah in praznikih od 10.—12. popoldas.